

Д О К Л А Д

ЗА ДЕЙНОСТТА НА АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД

гр. С М О Л Я Н през 2011 год.

Изминалата 2011 год. е петата година от създаването и функционирането на административните съдилища като първите специализирани съдилища в България. Създаването им бе продиктувано от очакванията и потребностите на обществото за ефективно и справедливо правосъдие, което предполага висок професионализъм и специализация в правната материя, бързо, качествено и предвидимо правораздаване. Сравнително кратката история на административното правосъдие в България, включваща съществуването на Върховен административен съд в периодите от 1913-1922 год. от 1934-1948 год., възстановяването му през 1996 год. и последвалото създаване на регионалните административни съдилища във всяка от административните области е пряко доказателство, че административното правораздаване е една от най-конкретните форми за осъществяване на **принципа на разделение и контрол между властите**, съответно най-верния и точен показател за състоянието на демократичното устройство на обществото. Затова трябва да се полагат последователни усилия за утвърждаване на административното правосъдие като гарант за защита на правата, свободите и законните интереси на гражданите и техните организации, за утвърждаване на Република България като демократична и правова държава. Преследвайки тази цел, органите на законодателната, изпълнителната и съдебната власт създадоха през 2006 год. изцяло нов Административно-процесуален кодекс и въз основа на него – 28 административни съдилища, които започнаха да функционират от 1.03.2007 год.

Както през целия изминал 5-годишен период, така и конкретно през изминалата 2011 год. Административен съд гр.Смолян, като елемент на общата система на административното правосъдие, продължи да се утвърждава като компетентен, ефективен, обществено полезен и уважаван правосъден орган.

Основния извод за дейността на съда, който може да се направи, е трайната тенденция на значително увеличаване броя на постъпилите и разгледани дела, повишаване натовареността на съдиите и съдебните служители, което обаче не се е отразило съществено на бързината и качеството на правосъдието. Сравнителния анализ на резултатите от дейността на съда през предходните три години ще бъде направен не само

въз основа на отчетните данни в абсолютни числа, а най-вече в процентно съотношение, както за отделните видове дела, така и в съотношение с минали години. Този анализ ще покаже не само състоянието на административното правосъдие през изминалата година, но и тенденциите за развитието му.

I. АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД гр. СМОЛЯН /АССм/

За по-подробен анализ на видовете дела по материя, тяхното движение и решаване ще бъде използвана статистическата форма на Таблица-отчет за работата на АС Смолян през 2011 год. /приложение № 1/.

През отчетната 2011 година в Административен Съд Смолян /АССм/ са образувани общо 660 дела, от които :

- 436 административни дела и
- 224 касационни дела.

Заедно с останалите 165 висящи дела в края на 2010 год. през отчетния период **са разгледани 825 дела**, от които :

- 561 административни дела и
- 264 касационни дела.

В сравнение с предходната 2010 год. има спад на разгледаните административни дела, който ще бъде обяснен по-долу. Но в сравнение с останалите предходни пълни години 2008 и 2009 год. се очертава **трайна тенденцията на увеличаване броя на постъпилите и разгледани дела**, която се извежда от сравнението с основните показатели за предходните две години, когато са били образувани общо 557 дела през 2009 год. и 418 дела през 2008 год.

По-долу ще бъде направен анализ на движението и тенденциите при основните видове дела, като под “Административни дела” се имат предвид делата, решавани от едноличен състав.

АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕЛА

БЪРЗИНА И СРОЧНОСТ НА РАЗГЛЕЖДАНЕ И РЕШАВАНЕ

Както бе посочено по-горе образуваните административни дела са общо 436, а разгледаните са 561 броя. В края на годината са свършени 506 административни дела, от които 375 – със съдебно решение и 131 – прекратени с определения. Усилията на съдиите са били насочени към бързо и качествено решаване на делата. **В 1-месечен срок** от постъпването на жалбата в съда до произнасянето на съдебното решение са решени **197 /39%/** , а през 2010 год. са представлявали 40.5%, **в срок от 1 до 3 месеца** са разгледани и решени 168 /33.2%/ от всичко решени или **общо свършените в 3-месечен срок представляват 72%**, докато през 2010 год. са представлявали 77 %, през 2009 год. са били 61.6 %, а през 2008 год. –

64.5%. След **тримесечен срок** са приключили – **141 дела** или **28%** от свършените дела при **23%** през 2010 год. На пръв поглед, от числата по този показател се отчита влошаване на дейността на съда. Но при внимателен анализ следва да се отчете, че най-добрата срочност е постигната през 2010 год., когато бяха разгледани и решени голям брой дела по Закона за чужденците в Република България /ЗЧРБ/, които не представляват фактическа и правна сложност, почти не са се явявали жалбоподателите-чужденци или техен представител, не са събирани нови доказателства и са приключвали в едно съдебно заседание. Затова усилията на съдиите за бързо разглеждане и решаване на делото следва да бъдат сравнявани с предходните на 2010 год. години и следва да се отчете значително подобрене на показателя срочност.

ВИДОВЕ ДЕЛА И ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА РАЗГЛЕЖДАНЕ :

Както бе споменато по-горе, **само през 2010 год.**, като изключение от общата тенденция на характеристиката на административните дела, значително бе завишен броя на делата, образувани по жалби по реда на **Закона за чужденците в Република България /ЗЧРБ/** - 272 броя дела, представляващи 37.6 % от всичко образувани административни дела. Този процес се разви по следния начин: през 2007 и 2008 год. няма нито едно образувано дело по жалба на основание ЗЧРБ, започна през 2009 год., когато бяха образувани 47 дела /съставляващи 12.5% от всичко образувани/, постигна своеобразен пик през 2010 год., а през отчетната 2011 год. са образувани 33 такива административни дела.

Анализирам подробно развитието на този вид дела, тъй като техния брой през отделните години не бива да влияе на анализа и оценките за тенденциите на административното правосъдие в областта.

1. И през отчетната година остава тенденцията за най-голям брой на делата, образувани по жалби на основание **Закона за устройство на територията /ЗУТ/ и Закона за кадастъра и имотния регистър /ЗКИР/** – **образувани са 154 дела**, което съставлява **35.3 %** от всичко образувани 436 административни дела. В сравнение с предходната 2010 год., когато са били образувани по-голям брой дела - **193 броя /26.7%/**, се отчита намаление, но като относителен дял – увеличение. Същия извод се налага и при сравнението с предишните години, когато са били образувани 133 дела, представлявали 35.3% през 2009 год., 140 дела /47.4%/ през 2008 год. Отчита се една относителна стабилност при броя на новообразувани дела, който варира между 133 – 154, с изключение на 2010 год., а също така и в съотношението им към другите административни дела.

Разгледани са 216 дела по посочените два закона, съставляващи **38.5 %** от всичко разгледани 561 дела при **29 % през 2010 год. и 40.5%**

през 2009 год. Решени са 134 дела, прекратени са 51 или **общо свършените в тази група са 185 дела**, съставляващи 36.6% от всичко свършени дела. В края на годината са останали висящи 31 дела, което е 56.3% от всички висящи дела.

През отчетната година вътрешното съотношение между делата по ЗУТ и ЗКИР се връща към обичайното. Във всички предходни години, с изключение на 2010 год., най-голям вътрешен дял в тази група дела са имали делата по реда на ЗУТ - по обжалване на подробни устройствени планове или измененията им, по обжалване на заповеди на Началника на РДНСК, по жалби за неиздаване на индивидуални административни актове от общинските администрации, най-вече на документи, свързани с удостоверяване на права и на скици/ и др.

Исключението през 2010 год., когато се отчита значително по-голям брой на дела по ЗКИР, се дължи на по-големия брой утвърдени кадастрални карти в няколко общини, съответно предизвикали по-голям брой жалби.

През отчетната 2011 год. образуваните дела по ЗУТ са 128, а по ЗКИР са 26, докато през 2010 год. делата по ЗУТ са били 78, а по ЗКИР – 115 броя. Основния извод е, че когато администрацията е активизирала дейността си в дадена област, издавала е по-голям брой административни актове, с които е засягала повече права и интереси, нараства недоволството от законосъобразността на тези актове и тяхното обжалване пред съда.

Тъй като този род дела представляват най-значим обществен интерес за жалбоподателите, следва да се направи кратък анализ и на резултата, с който приключват решения.

По ЗКИР съдът е потвърдил 11 заповеди, отменил е 13 заповеди и 2 дела са прекратени. Заповеди по реда на ЗКИР издават АГКК, СГКК Смолян и в сравнително малко на брой случаи – кметове.

По делата по ЗУТ при решени 160 броя, потвърдени са 58 административни актове, отменени са 53 административни акта и 49 дела са прекратени. Административни актове по ЗУТ се издават от най-вече от кметовете и сравнително по-малко актове на ДНСК София и РДНСК Смолян.

Значителният относителен дял на дела по ЗУТ се обяснява с издаваните актове /или изрични и мълчаливи откази да се издадат такива/ от общинските администрации, с които се уреждат взаимоотношения, свързани с реституирани площи, с непрокарани, но предвидени в регулационните планове улици, паркове и други общински мероприятия. Недоволните от актовете на общинските администрации обжалват тези актове. През отчетната година се забелязва значително увеличение на делата по жалби срещу заповеди на органите на строителния контрол – с постановени забрани за ползване или за премахване на незаконни строежи.

От общо свършените по двата закона 185 дела 34 са приключили в срок **до 1 месец** /18.5%/ при 20 дела /11.6%/през 2010 год. и 17.8% през 2009 год. В **срок от 1-3 месеца** са приключени 62 дела /33.5%/ при 52 дела /30%/ през 2010 год. и при 20.5% през 2009 год. **Общо свършените дела в 3-месечен срок са 96, представляващи 52%,** при 72 дела /41.6 %/ през 2010 год. и при 38.3 % през 2009 год. Останалите **89 са приключени след 3-месечен срок**, което съставлява 48% при 101 дела /58.4 %/ през 2010 год. и при 61.6% през 2009 год. По този пункт се отчита подобрене в дейността на съда.

От придобития вече петгодишен опит и практика в административното правосъдие убедено може да се направи извода, че разглеждането и решаването на делата от този род отнемат най-значителната част от усилията на съдиите, създават и най-значимите проблеми във връзка с бързината на съдебното производство. Извода е, че макар през отчетната година да се е увеличил броя на делата, свършени в 3-месечния срок, техния брой не е достатъчен. За подобряване на бързината на разглеждане на този род дела съдиите следва да анализират за себе си причините за отлагането им и да предприемат мерки за отстраняване на някои причини, свързани с предварителната подготовка по делата. Не могат да се пренебрегнат причините за отлагането на тези дела за следващи съдебни заседания, което се е налагало поради следните основни причини, които са **извън компетентността и служебната дисциплина на съдиите:**

- голям брой заинтересовани страни – десетки, а понякога и стотици лица, допълвани в съдебната фаза или с неизвестни адреси, вкл.в чужбина, когато се налага призоваване чрез Държавен вестник. В тази връзка значително подобрене и улеснение в нашата работа е поправката в ЗУТ, която изисква заповедта на Кмета за промени в ПУП да се обнародва в Държавен вестник и само изрично заявите заинтересовани лица да се конституират като такива.

- много често списъка на заинтересованите страни е непълен, а адресите за призоваване – непосочени или неактуални. За подобряване на работата през отчетната година съдът придоби достъп до Национална база данни за населението, от която черпим сведения за лицата, докато преди това водехме кореспонденции с органите на МВР, общини, ГРАО и др.

- прилаганите преписки от общинските администрации, РДНСК и СГКК не се комплектоват в цялост, което налага допълнително да се изискват документи, изготвени или намиращи се при тях, както и стари преписки от значение за казуса. Особено това се отнася да общинските администрации и то в определени общини – Доспат, Борино, Баните и Неделино. В някои от тези общини не се съхраняват добре техническите архиви, поради което не могат да обосноват издаването на заповедите си, които сега се оспорват пред административния съд.

- значително затруднение в нашата работа по тези дела е призоваването на страните по делото. Освен факта, че трудно се намират лицата за призоваване в големите градове, където тази функция се изпълнява от длъжностните лица от съответните съдилища /призовкарите/, често се налага съдът да актуализира адресите чрез допълнителни справки. По този проблем трябва да обърнем сериозно внимание на призоваването в малките населени места, което се извършва от кметовете – много често призовките и съобщенията не се оформят съгласно закона, което налага отлагане на делото за ново законосъобразно призоваване. По този начин се изразходват допълнително време, усилия и материални средства както от съда, така и от кметовете.

- по почти всички дела от този род се налага назначаване и изслушване на експертизи. Тук трябва да се подчертае, че в областта липсват достатъчно квалифицирани специалисти по геодезия. Търсенето и назначаването на други вещи лица също е едно от основанията за многократно отлагане на делата.

- не се отстранява констатираната и в миналото слабост в работата на административните органи по този род дела, която се изразява в следното: по закон жалбите се подават чрез административния орган до съда и по тях трябва да се внесе държавна такса, която за гражданите е 10 лева, а за юридическите лица 50 лева. Административният орган не уведомява за това задължение жалбоподателя, който в срока на подготвяне на преписката, би могъл да изпълни и това задължение. Горния пропуск се констатира едва в съдебната фаза, което е основание за оставяне на жалбата без движение, а това също намалява срочността на разглеждане на делата.

- преди да се издаде съответната заповед по ЗУТ и ЗКИР недоволните от съобщения им проект могат да подадат възражения, които се разглеждат от съответните експертни комисии – в общинската администрация и към СГКК. В тези експертни комисии участват представители на институции, които не защитават собствените си актове, планове или скици, които предхождат обсъждания проект. Например, при изготвяне на кадастралните карти и регистри в комисиите по възраженията участват гл.архитекти или други технически специалисти от общинската администрация, както и представител на ОС Земеделие, които не защитават собствените си устройствени планове или карти на възстановената собственост, които би следвало да се вземат предвид при изработване на кадастралната карта и които влизат в конфликт с проекта, по който има възражение, т.е. може да се предположи, че участието на тази лица е формално, а не резултатно. В значителен брой дела съдът отменя кадастралната карта, поради противоречието ѝ с други предходни карти или планове. Този проблем се поставя и във връзка с изразходването на значителни държавни, бюджетни средства за изработване на всички

планове и карти и ПУП и КВС, а при разглеждане на делата се назначават експертизи, като при отмяната на съответния акт, разносните също се възлагат на административния орган.

2. На второ място са делата, образувани по жалби на основание **Закона за държавната собственост /ЗДС/, Закона за общинската собственост /ЗОБС/, Закона за местното самоуправление и местната администрация /ЗМСМА/ и Закона за администрацията /ЗАдм/** – общо 39 дела, което представлява 9% от всички новообразувани административни дела, а сравнено с предходните години – за 2010 год.- 53 дела /7.34%/, за 2009 год. - 49 дела /12.9% /. При тази група дела са останали висящи в края на 2010 год. 8 дела или **всичко са разгледани 47 дела, представляващи 8.4% при 8.24 % през 2010 год. и 12% през 2009 год.** Преобладават обжалвания на актове за отчуждаване на имоти за общински нужди, за обжалване на оценките при отчуждаване, по обжалване на решения на общинските съвети за разпореждане с общинска собственост и други подобни, свързани най-вече с управлението и разпореждането с общинската и държавна собственост.

През отчетната година бяха образувани, разгледани и решени **три дела по обжалване на подзаконови нормативни актове** – оспорени бяха :

- Решение № Д 776/27.01.2011 год. на Общински съвет Златоград, с което общинският съвет е определил годишна такса за битови отпадъци за 2011 год. за населението, оспорено от Община Златоград, представлявана от кмета. С решение по адм.д. №74/2011 год. АССм е отменил като незаконосъобразно решението, като е приел, че оспореното решение е издадено на основание чл.16 ал.2 от Наредба № 8 за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги, поради което също е нормативен акт. При приемането му не са изпълнени законовите изисквания за издаване на нормативен акт. Съдебното решение е потвърдено от ВАС.

- Решение № 521 от 28.01.2011 год. на Общински съвет Неделино, с което е намален размера на местния данък върху превозните средства в размер на 30%, като същия размер на данъка, определен с Наредба за определяне размер на местните данъци на територията на Община Неделино, приета от ОбС Неделино с решение № 192/30.01.2009 год. и промяната да бъде отразена в Наредбата. Оспорването е от Областния управител на Област Смолян. Съдът е приел, че изменението в нормативен акт е също нормативен акт, поради което следва да се изпълнява процедурата за приемане на нормативни актове. Поради неизпълнение на законовите изисквания, решението е отменено с решение по адм.д. № 108/2011 год., което не е обжалвано и е влезнало в сила.

- Решение № 622 от 31.03.2011 год. на Общински съвет Смолян, с което е допълнена Наредбата за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги с нова разпоредба, с която се допуска определяне на таксата за битови отпадъци за нежилищни имоти на предприятията според количествата им по години, за които има неизплатени задължения към 20.12.2010 год. Оспорването е от Областния управител на Област Смолян. Съдът е приел, че изменението в нормативен акт е също нормативен акт, поради което следва да се изпълнява процедурата за приемане на нормативни актове. Поради неизпълнение на законовите изисквания, решението е отменено с решение по адм.д. № 180/2011 год., което не е обжалвано и е влезнало в сила.

От тази група са свършени 46 дела, от които 17 в 1-месечен срок, 20 – в срок от 1 до 3 месеца и 9 след 3-месечен срок. **Свършените дела в 3 месечен срок представляват 80.4%** от всичко приключени по тези закони дела при 74.6 % през 2010 год. и 71.4 % през 2009 год. В края на отчетния период е останало 1 несвършено дело. Отчита се значително подобрение на сročността при решаване на тази категория дела.

3. На трето място са делата на основание **Кодекса за социално осигуряване /КСО/ и Закона за социалното подпомагане /ЗСП/ – 24** новообразувани дела, съставляващи 5.5% при 38 дела през 2010 год. /5.26 %/, 14 дела /3.7%/ през 2009 год. и 16 дела през 2008 год. Останали висящи в края на 2010 год. са били 4 дела или **общо са разгледани 28 дела – 5%** от всичко разгледани при 40 дела /4.9%/ през 2010 год. и 16 дела /4.24%/ през 2009 год. Както е видно и при тези дела се запазва едно ниво на оспорване на административни актове, с изключение на 2010 год. когато увеличението е било два пъти повече в абсолютна стойност в сравнение с предходните две години.

В тази група най-големия брой дела е по обжалване на размери и категории на пенсии, както и откази за отпускане на социални помощи, но през отчетната година има единични казуси и по други текстове на двата закона, например за неизплащане на болнични листове и др.

Свършени са 26 дела, от които в 1-месечен срок – 8 дела, от 1-3 месеца – 13 дела и след 3 месеца – 5 дела или **общо свършените в 3-месечен срок съставляват 80.7%** при 28 дела /77.7%/ през 2010 год. и са останали нерешени в края на годината 2 дела. По тези показатели числата показват също подобрение на показателя сročност на разглеждане на делата.

4. На четвърто място са делата по жалби на основание **Закона за държавния служител и Закона за МВР – 20 броя**, съставляващи 4.6% като през 2010 год., като при същия брой дела – 20, относителния им дял е

бил 2.77 % от всичко образувани, а през 2009 год. са били образувани 7 дела /1.85%/. **И тези дела бележат тенденция на устойчивост.** Заедно с останалите висящи от края на 2010 год. 3 дела **общо са разгледани 23 дела.** Преобладават жалби за уволнение, налагане на дисциплинарни наказания, налагане на принудителни административни мерки. От тези дела са свършени 18 дела, като до 1 месец – 5, от 1-3 месеца – 8 и след 3 месеца – 5 дела **/общо 13 дела в 3-месечен срок/**, съставляващи 72.2 % при 55% през 2010 год. В края на отчетния период са останали висящи 5 дела.

5. На пето място през отчетната 2011 година се нареждат една нова за района категория дела – **по Закона за подпомагане на земеделските производители /ЗПЗП/**, като са образувани **17 дела, съставляващи 3.9%.** Това са дела, при които се разглеждат жалби срещу актове за установяване на публични държавни вземани, издадени от Държавен фонд „Земеделие”. Всички жалби са уважени и оспорените административни актове са отменени. По 9 от тези дела има касационни жалби, делата са изпратени във ВАС и по тях няма още решения. Останалите са влезнали в сила.

6. На шесто място се нареждат административните дела по жалби на основание **Изборния кодекс /ИК/**, като са образувани **14 дела** по жалби за нарушения на ИК, които съставляват **3.2%** от всички новообразувани дела. За тази категория дела съпоставка може да се направи само с 2007 год., когато бяха проведени предишните местни избори. През 2007 год. бяха образувани 7 дела за оспорване на изборните резултати, съставляващи 2.5%.

През отчетната година тези дела предизвикват най-голям обществен и медиен интерес, поради което се налага да се направи по-подробен анализ. Всички дела са приключени, като са положени усилия да се спазят сроковете в чл.267 от ИК. От посочените по-горе дела, 3 броя са приключени с решения по съществото на спора, а останалите 11 са прекратени с определения поради недопустимост на жалбите. Определенията са постановени в максимално кратки срокове – 8 дела са прекратени в срок до 3 дни, а останалите – в 10-дневен срок.

Делата, по които АССм е постановил решения са следните:

1.Адм.д.№ 382/2011 год. е образувано по жалба на Политическа партия „ВМРО-БНД” София срещу решение на ОИК Чепеларе за избиране на общински съветници на Община Чепеларе с докладчик съдия Красимира Селенова. Делото е решено в 7-дневен срок, като със съдебното решение е потвърдено решението на ОИК Чепеларе. След касационно обжалване Върховният административен съд е потвърдил решението.

2.Адм.д.№ 395/2011 год. образувано по жалба от Местна коалиция от партии /МКП/ „Заедно за община Златоград” срещу решение на ОИК Златоград, с което е обявен за избран за кмет на общината на втори тур

Мирослав Митков Янчев с докладчик съдия Веселина Женаварова. Делото е приключено в 1-месечен срок, като със съдебното решение е потвърдено решението на ОИК. След касационно обжалване Върховният административен съд е потвърдил решението.

3.Адм.д.№ 401/2011 год. образувано по жалба на Пламен Мирославов Айвазов в качеството му на кандидат за кмет на Община Доспат срещу решение на ОИК Доспат, с което е обявен за избран за кмет на общината Антим Даринов Пържанов с докладчик съдия Росица Сбиркова. Делото е приключено в 1-месечен срок, като със съдебното решение е потвърдено решението на ОИК. Решението не е обжалвано пред ВАС и е влезнало в сила.

Основните затруднения при разглеждане и решаване на този вид дела са общото формулиране на посочените нарушения на изборния процес, искания за цялостна проверка на изборите, искания за проверка на нарушения на предизборната кампания с твърдения за манипулации, заплахи, всяване на страх, купуване на гласове и т.н., които са или недопустими или не се оспорват по този ред, а пред други органи в други срокове, а не след приключване на изборите. Най-честото искане в проведените съдебни процеси е преброяването на бюлетините от съда, поради неправилното им отчитане от избирателните комисии. Това искане бе допуснато само по делото за избора на кмет на Община Златоград, като проверката не показва значителни различия от обявените резултати, поради което не се стигна и до касирането им.

7. На седмо място по брой на образуваните дела по жалби на основание **Закона за собствеността и ползването на земеделските земи /ЗСПЗЗ/** и **Закона за възстановяване собствеността върху горите и земите от горския фонд /ЗВСТЗГФ/** - 12 новообразувани дела или 2.75% при 19 дела /2.6 %/ през 2010 год., 18 дела /4.8%/ през 2009 год. и 9 дела /3%/ през 2008 год. Заедно с останалите от 2010 год. висящи 11 дела са **разгледани 23 дела или 4.1% от общия брой разгледани** при 2.7 % през 2010 год. и 4.52% през 2009 год. В тази група дела не може да се констатира трайна тенденция, но през изминалата година се отчита чувствително намаление – новообразуваните дела са колкото останалите нерешени в края на 2010 год. В тази група не се отнасят касационните дела по обжалване на решенията на районните съдилища във връзка с откази на Общинските служби по земеделие и гори за възстановяване на собствеността, които се разглеждат като касационни в административните съдилища и те ще се обсъдят по-долу. По тези дела се обжалват най-вече откази за издаване на документи от различни държавни органи /общински администрации, общински служби „Земеделие” да издадат скици или други документи; откази да се определи помощен кадастрален план/, определяне на застроени площи в реституирани земеделски земи и др.под.

Най-общо определяно, в тази група се включват жалбите по извършване на административни услуги във връзка с реституиране на земеделските земи и горите. Обяснението за намаляването на тези дела е, че актуалността на проблемите на гражданите по въпросите на реституцията на земята и горите постепенно намалява, за сметка на другите проблеми, създавани от администрацията.

През периода са свършени 22 дела, от които 8 броя в срок до 1 месец и 6 броя в срок 1-3 месеца или общо в **тримесечен срок са свършени 14 дела, съставляващи 63.6 %** при 72.7% през 2010 год. и 72 % през 2009 год. След 3-месечен срок са свършени 8 дела /36.4%/ и е останало нерешено 1 дело.

8. Накрая ще бъдат посочени няколко вида дела с еднакъв брой, по жалби на основание различни закони. По долуизброените закони са образувани **по 5 дела**, всеки вид представляващ **1.15%** от всички новообразувани. Това са дела по **Закона за достъп до обществена информация**, по **Закона за българските лични документи**, по **Закона за местните данъци и такси**, по **Закона за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия**, както и **искове на основание АПК** и дела по **чл.304 от АПК** за налагане на наказания на длъжностни лица, които не изпълняват задължения, произтичащи от влязъл в сила съдебен акт. В предходните години такива дела или въобще не са образувани или са били единични бройки, поради което не са отчитани и анализирани. Разширяването на оспорванията по посочените закони се обяснява с повишената обществена чувствителност и правна култура на гражданите, непримиримостта към чиновническото бездушие и не на последно място – с доверието в административното правосъдие. Налага се и извода, че все повече лица търсят правна защита срещу бездействията на длъжностните лица, които не изпълняват съдебни актове.

Относно **предявените искове по АПК** – трябва да се отбележи, че всички дела от тази категория са образувани по искиви молби по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди след отмяната по съдебен ред на постановени актове от администрацията.

Останалите дела са единични бройки по жалби срещу административни актове, издадени на основание различни нормативни актове, за които може да се направи извод, че не са характерни за района.

Ако се приеме по статистическите данни на Приложение № 1 **средна продължителност на разглеждане и решаване на административните дела до 3 месеца – 72%**, а след 3 месеца – 28 %, то се налага извода, че продължителността за разглеждане и решаване на делата в **низходящ ред** е следната :

- най-голяма е продължителността на разглеждане и решаване при делата по ЗУТ и ЗКИР – **52% свършени в срок до 3 месеца** /при 37.7 % през 2010 год./.

- на второ място по продължителност - **55%** са делата по ЗСПЗЗ, ЗВСГЗГФ и др.под., които през 2010 год. са били на четвърто място с 73%, решени в 3-мес.срок.

- на трето място - решени в 3-месечен срок са делата по ЗДСл, ЗМВР – 72%, при 55% през 2010 год.

- на четвърто място, т.е. най-бързо са приключвани делата по ЗДС, ЗОБС, ЗМСМА, ЗАдм.- **80%** /през 2010 год. – 75%/ и по КСО и ЗСП- **81%** /през 2010 год.- 78%/.

Тези данни обосновават извода, че най-бавно се решават делата, по които **се налага многократно отлагане** на съдебните заседания или оставяне на жалбата без движение, за конституиране на нови страни, събиране на нови доказателства в съдебното производство, трудности при призоваването, когато страните са много. Тези причини са извън волята и желанието на съда за бързо правосъдие, понякога са породени от липса или неточно формулиране в жалбата на предмета на спора.

В сравнение с предходната 2010 година се забелязва леко увеличаване на продължителността за разглеждане и решаване на административните дела като цяло, но както бе обяснено по-горе, причината е в по-малкия брой дела по ЗЧРБ, които през 2010 год. 100% са решавани в 3-мес.срок. Като краен извод може да се твърди, че е подобрена бързината на правосъдието, особено при най-значителния по брой и най-сложни от фактическа и правна страна дела – тези по ЗУТ, ЗКИР, ЗДСл и ЗМВР и по ЗДС и ЗОБС.

При анализиране резултата при административните дела, прави впечатление значителния брой **прекратени дела**. От общо разгледаните 561 административни дела 131 са прекратени, което съставлява 23.3% /при 33% през 2010 год., 21.1% през 2009 год., 22.9% през 2008 год. и 34 % през 2007 год. Основната причина за прекратяване на административни дела е **недопустимост на жалбите** – поради липса на правен интерес, неподведомственост на спора и изпращане на компетентен орган. Други най-често срещани причини за прекратяване на делата са неизпълнение на дадени указания на съда по редовността на жалбата, оттегляне на подадени жалби, обжалване на актове, които не представляват индивидуални административни актове и не подлежат на обжалване пред съд и др.

За ефективността на административното правосъдие и утвърждаването на принципа на законност и справедливост, може да се съди **по резултата** на съдебните решения:

От общо решенията през отчетната година **375 дела**, по 120 жалбите са уважени изцяло, т.е. оспорения административен акт е отменен изцяло, по 75 – административния акт е изменен или отменен частично и по 5 дела е обявен за нищожен, т.е. **по 200 дела съдът е преценил, че оспорения административен акт е незаконосъобразен – 53%/** /при 48.68 % през 2010 год., и 60% през 2009 год. Като неоснователни са отхвърлени жалбите, т.е. **административните актове са потвърдени по 175 дела – 47%** /при 51% през 2010 год. и 40% през 2009 год./. Анализа на горните числа би трябвало да обоснове извода, че администрацията в различните държавни институции не подобрява работата си, което води до отмяната на повече от половината от оспорените пред съда административни актове. Този извод – **за необоснованост и незаконосъобразност** на голяма част от обжалваните пред съда административни актове остава валиден по делата по актове на **местната администрация** – отменени са актовете по **58 %** от тези дела. По 48.5% по делата по реда на ЗУТ и ЗКИР актовете също са отменени /при 54.5 % през 2010 год./ и по 44% по делата по КСО и ЗСП /при 51.5 % през 2010 год./, т.е. **по повече или приблизително толкова от половината по решенията дела съдът е отменил административните актове**, който извод следва да се анализира от институциите в изпълнителната власт.

КАСАЦИОННИ ДЕЛА

През 2011 год. са образувани **общо 224 касационни дела**, докато през 2010 година са образувани 184 касационни дела, при 180 през 2009 год./. Заедно с останалите висящи от 2010 год. 40 дела **общо са разгледани 264 дела**. От тях **238 са свършени**, като 234 са решени, 4 броя са прекратени и 26 **са останали висящи** в края на отчетния период. От общо свършените 238 дела, 91 са приключили **в срок до 1 месец /38%/** при 44% през 2010 год., 52.5% през 2009 год., 36 % през 2008 год./ и 145 – в срок 1-3 месеца. **Общо в 3-месечен срок са свършени 236 /99%/** при 97.2% през 2010 год., 95% през 2009 год. и 86.4% през 2008 год. След 3-месечен срок са свършени 2 дела – 1% при 2.8 % през 2010 год. , 5% през 2009 год. и 13.6% през 2008 год. По този пункт се отчита значително подобряване в дейността на съда, което основно се дължи на засилената самовзискателност на съдиите, по-добра организация на работата при проучване на делата, както и подобрената материална база за съдебни заседания, което дава възможност за по-бързо насрочване на делата.

Разглеждането и решаването на касационните дела е най-високоотговорната дейност на административните съдии, тъй като решенията ни са окончателни и не подлежат на инстанционен контрол. Това налага и по-задълбочен анализ на тази дейност.

I. От разгледаните касационни дела преобладаващия брой са **касационни наказателно-административните дела** – разгледани са **244 броя – 92.4%** от всички касационни дела. През 2010 год. техният дял е бил 90.3 %, през 2009 год. - 90.2%, а през 2008 год. - 83.6%. Свършени са 220 дела, от които 84 в срок до 1 месец и 135 в срок от 1- 3 месеца или **общо в 3 –месечен срок – 219**, представляващи **99.5%** при 97.4 % през 2010 год. и 97.2 % през 2009 год. Само 1 КНАХД е свършено след 3-месечен срок.

При решаване на делата резултатите са следните:

От всичко разгледаните 244 дела, решени са 217 и прекратени 3 броя. От решените дела 65 касационни жалби срещу решения на районните съдилища са уважени изцяло или частично **/30%/** при 31.6% през 2010 год. и 152 касационни жалби **/70%/** са отхвърлени като неоснователни, т.е. решенията на районните съдилища са потвърдени /при 68.4% през 2010 год. и 65% през 2009 год./. Отчита се подобрение в работата на районните съдилища, като все повече техни решения се оставят в сила от касационната инстанция. Очевидно, че предприетите през 2010 год. и 2011 год. мерки от АССм съвместно с районните съдилища и Окръжния съд във връзка с уеднаквяване на съдебната практика при прилагане на административно-наказателната процедура – провеждането на семинар по тези проблеми с участието на административните съдии и районните съдии от областта и разширено съвещание с участието на ръководството на Окръжен съд Смолян, на всички районни съдии и съдиите от Административен Смолян, са повлияли. Споделянето на проблемите, касаещи както постановяване на решенията от Районните съдилища, така и практиката на Административния съд и преследването на общата цел - постигане на еднакво, предвидимо и справедливо административно-наказателно производство в областта дават конкретни положителни резултати.

По материя преобладаващи са следните дела :

1.От касационните наказателно-административните дела най-голям вътрешен относителен дял имат делата във връзка с административно-наказателната дейност на органите на МВР. По тази материя са образувани общи **43 касационни дела**, от които 35 за нарушения на ЗДвП, 4 по Закона за МВР, и 4 за нарушения на Закона за контрол на взривните вещества, огнестрелните оръжия и боеприпасите /ЗКВВООБ/. През 2010 год. те са били общо 28.

2.На второ място са делата във връзка с контролната дейност по спазване на трудовото законодателство – 28 КНАХД и по Закона за акцизите и данъчните складове - 27 КНАХД. Тук се отчита значително увеличение делата по ЗАДС, защото през 2010 год. те са били само 7.

3. На трето място са делата за нарушения на Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки /НВМОП/ - 21, докато през 2010 год. са били 14 дела.

4. На четвърто място са делата за нарушения по на Закона за автомобилните превози – 11 КНАХД.

5. На следващо място се нареждат КНАХД за нарушения на нормативните актове, свързани с опазване на здравето – Закон за храните – 10 дела; Закон за здравното осигуряване – 9 дела и Закон за здравето – 7 дела.

През отчетната година се забелязва чувствително намаляване на наказателно-административните дела за нарушения по ЗУТ – 7 дела при 16 през 2010 год.; по Закона за закрила на детето – само 4 дела при 13 през 2010 год.; по ЗДДС – само 3 дела при 8 дела през 2010 год.

През изминалата година, обаче, се забелязва по-голямо разнообразие на нарушените закони и нормативни актове, видно от делата, които са единични бройки /5 и по-малко/ - по Закона за електронни съобщения /5 дела/, по Закон за туризма /3 дела/, по Закон за опазване на околната среда /3 дела/, по Закон за рибарство и аквакултури /3 дела/ и Закон за водите /2 дела/.

II. Останалите **административни касационни дела** са на основание ЗСПЗЗ и ЗВСГЗГФ – образувани са 19 дела, представляващи 8.5% /при същия брой и процентно съотношение през 2010 год. и при 10.5% през 2009 год., а през 2008 год. тези дела са представлявали 15.4%. Заедно с останалото висящо от предходната година 1 дело, са разгледани общо 20 дела, от които 16 са решени и 1 е прекратено. И през отчетната година се потвърждава извода, че делата по ЗСПЗЗ и ЗВСГЗГФ намаляват своята обществена значимост със всяка изминала година. От решенията 17 дела - **в 3-месечен срок са 16 дела /95%/. След 3-месечния срок е свършено 1 дело.** Трябва да се има предвид, че това са дела с повишена фактическа и правна сложност, изискващи значителна подготовка при разглеждането им и особено подробно мотивиране на решението. При тези дела се налага няколкократно отлагане, поради конституиране на наследници, нередовно призоваване на многобройни страни, представяне на многобройни нови писмени доказателства и т.н.

Добрите данни по отношение на срочността на всички касационни дела са в резултат на обстоятелството, че по тях рядко се налага отлагане за друго съдебно заседание за събиране на доказателства. Делата се отлагат или по искане на пълномощници-адвокати поради заетост или поради нередовно призоваване на страните.

По тези дела участва представител на прокуратурата и в почти всички случаи прокурорите дават мотивирано становище.

СРОЧНОСТ НА РАЗГЛЕЖДАНЕ И ПОСТАНОВЯВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ ПО СЪДИИ

И през изминалата година всички съдии в Административен съд Смолян са полагали усилия за бързото разглеждане на делата, за произнасяне на съдебните си актове в законоустановения 1-месечен срок, както и за постановяване на законосъобразни и правилни решения.

Всички съдебни решения /100%/ са постановени в 1-месечен срок, което показва висока отговорност, съзнателност и добра дисциплина на съдиите. Това е законоустановения срок за произнасяне на съдебното решение и зависи единствено от самодисциплината, самоподготовката и организацията на работа на всеки съдия.

Всички останали срокове за разглеждане и решаване на делата до голяма степен не зависят от работата на съдията, а от други обективни обстоятелства или от работата на други органи, институции и лица. Те са свързани с призоваване на лица, със събиране на доказателства – изискване на документи, назначаване на експертизи и т.н.

Анализа на статистическите данни при разглеждане на делата по съдии /Приложение № 2/ показва следната продължителност на разглеждане и решаване на делата:

Росица Сбиркова е приключила общо 90 дела от които 72 в 3-месечен срок /80%/ при 69.4% през 2010 год.и 72% през 2009 год.

Васил Чалъков е приключил общо 131, от които в 3-месечен срок 103, представляващи 79% при 83.7% през 2010 год. и 68.5% през 2009 год.

Веселина Женаварова е приключила общо 127, в 3-месечен срок 106 /83%/ при 84.9% през 2010 год. и 77.7% през 2009 год.

Добринка Грибачева е приключила общо 143, от които 108 в 3-месечен срок /76%/ при /71.8% през 2010 год. и 61.8% през 2009 год.

Калинка Младенска е приключила общо 128, от които в 3 месечен срок 100 дела, съставляващи 78% при 76.9% през 2010 год. и 71% през 2009 год.

Красимира Селенова е приключила общо 125 дела, от които в 3-месечен срок 112, което е 89% при 94.3% през 2010 год. и 78.6% през 2009 год.

Както от самите числа, процентното съотношение и съпоставката за миналите три години по този показател, могат да се направят изводи, че са налице субективни причини в организацията на работата на всеки отделен съдия за постигане на по-добра срочност при разглеждане и решаване на делата. Не могат да се правят изводи за утвърдени причини довели до необосновано и прекалено забавяне при разглеждането и приключването на делата. В болшинството случаи продължителността на разглеждане на делата зависи най-вече от обективни фактори, които съдията не може да избегне.

КАЧЕСТВО НА ПОСТАНОВЕНИТЕ СЪДЕБНИ АКТОВЕ

През отчетната година са върнати от ВАС **243** **решения и определения** по делата, обжалвани пред по-горната инстанция, от които **182** броя са **потвърдени** – **75%** при 73.8% през 2010 год. и 63.4% през 2009 год. **Отменени са изцяло** – **40** броя съдебни актове – **16.48%**, при 21.5% през 2010 год. и 26.7% през 2009 год. **Отменени са частично** 11, което е 4.5% при 8.6% през 2010 год. и 9.8% през 2009 год. Обезсилени са 10 решения.

По вид на делата, резултата от обжалването на съдебните ни актове е следния:

- **най-голям брой** са върнатите с резултати от ВАС обжалвани дела по ЗУТ и ЗКИР – 108 броя. От тях: 78 са потвърдени /72.2%/ при 79% през 2010 год. и 67.2 % през 2009 год.

18 изцяло отменени – 16.6% при 15.8 % през 2010 год. и 24.6% през 2009 год.

12 частично отменени – 11.1% при 5.3% през 2010 год. и 12.2 % през 2009 год.

- **следват** по брой обжалваните дела по ЗДС, ЗОБС, ЗМСМА – 37 бр. 27 са потвърдени – 73% при 66.6% през 2010 год. и 57.1% през 2009 год. и

7 отменени изцяло – 19% при 33.4% през 2010 год. и 42.9% през 2009 год.

- **на трето място** са обжалваните актове по КСО и ЗСП с 20 обжалвани решения, от които потвърдени 16 – 80% при 54.5% през 2010 год. и 63.6% през 2009 год. и

отменени изцяло или частично 4 – 20% при 45.5% през 2010 год. и 36.4% през 2009 год.

- **на следващо място** са обжалваните решения по дела по ЗДСл и ЗМВР – 12 дела, от които 8 са потвърдени /66.6%/, като през 2010 год. са били потвърдени – 100%.

Както се вижда от горните данни делът на потвърдените съдебни актове от горната инстанция е значителен, като има чувствително подобрение в качеството на постановяваните съдебни актове в сравнение с предходните 2010 и 2009 год. Данните ни дават основание да твърдим, че качеството на съдебните актове, постановявани от съдиите е на добро ниво, очевидно натрупания опит като административни съдии е допринесъл за това.

По съдии резултатът от върнатите обжалвани решения /Приложение № 2/ е следния :

Росица Сбиркова – обжалвани са 13 решения, от които потвърдени 10 – 77 % при 77.8% през 2010 год. и 100% потвърдени през 2009. Изцяло е отменено 1 решение, 2 – частично. Обжалвани са 13 определения, от които 12 са потвърдени /92%/ и 1 е отменено.

Васил Чалъков - обжалвани 29 решения, потвърдени 21 – 72% при 73.9 % през 2010 год. и 68.2 % през 2009 год. Изцяло отменени са 7 решения и 1 - частично. Обжалвани са 13 определения, от които 9 са потвърдени /69%/ и 3 отменени изцяло и 1 отменено частично.

Веселина Женаварова - обжалвани 36 решения, потвърдени 25 – 69% при 78.6% през 2010 год. и 80% през 2009 год. Изцяло са отменени 6 решения, 3-частично и 2 – обезсилени. Обжалвани са 9 определения, всички потвърдени – 100%.

Добринка Грибачева - обжалвани 36 решения, потвърдени 32 – 88% при 68% през 2010 год. и 64.7% през 2009 год. Отменени изцяло са 3 и обезсилено 1 решение. Обжалвани са 10 определения, от които 9 са потвърдени /90%/ и 1- отменено изцяло.

Калинка Младенска - обжалвани 29 решения, потвърдени 19 – 66% при 75 % през 2010 год. и 75 % през 2009 год. Изцяло отменени са 5 решения, 2 са отменени частично и 3 – обезсилено. Обжалвани са 14 определения, от които 8 са потвърдени /57%/ и 6 отменени изцяло.

Красимира Селенова - обжалвани 35 решения, потвърдени 23 – 66% при 73.3 % през 2010 год. и 52.6% през 2009 год. Изцяло са отменени 6 решения, 4 са обезсилени изцяло и 2 частично отменени. Обжалвани са 6 определения, от които 5 са потвърдени /83%/, 1 отменено изцяло.

Както се вижда от данните за индивидуалните постигнати показатели за качеството на постановените съдебни актове, може да се направи извод за недостатъчно положени усилия от съдиите за законосъобразното им и обосновано постановяване. С оглед натрупания по-голям професионален опит за петте години административно правораздаване, участия в квалификационни мероприятия, резултатите за отчетната година не са задоволителни. Като най-общ извод следва да се подчертае, че чувствително подобрение на този показател се отчита в работата на съдия Грибачева, устойчиви показатели за съдиите Сбиркова и Чалъков и чувствителен спад при съдиите Женаварова, Младенска и Селенова.

Средната действителна **натовареност на съдиите** за разгледаните дела през 2011 год. е 11.46, през 2010 год. е била 14.31, докато през 2009 год. е била 9.15, а през 2008 год. - 7.22 год. При свършените дела средната натовареност е 10.33 в сравнение с 2010 год. - 12.01, с 2009 год. - 7.43 и 5.81 през 2008 год. свършени дела за 1 месец от 1 съдия.

II. ОРГАНИЗАЦИЯ И УСЛОВИЯ НА РАБОТА

И през отчетната 2011 година Административният съд е работил в построените специално за съда помещения, в които са създадени много добри условия за работа, както на съдиите, на съдебните служители, така и за обслужване на посетителите – граждани, адвокати и др.

В АССм не са обособени специализирани съдебни състави, поради малкия състав от магистрати и липсата на възможност за тясна специализация по правна материя. Всички съдии участват равноправно в разпределението на делата на случаен принцип, чрез специалната компютърна програма, предоставена ни от ВСС. Въведен е екипен принцип на работа от съдия/деловодител/секретар-протоколист, с което се постига добро управление на делата, пълно стиковане на стила, методите и изискванията на съдията към съответните служители. При създадените отлични материални условия и съвременна организация, с повишаване на професионалната компетентност на съдиите се постигат все по-добри резултати.

Сред съдиите от нашия съд преобладава мнението, че не е необходима тясна специализация, тъй като всички имат необходимост от придобиване на по-богата обща правна квалификация в административното правосъдие по всички видове дела. Считаме, че в съд с щат от 6 съдии, това не е възможно, тъй като при отмяна на постановено съдебно решение и връщане за ново разглеждане, вторият състав автоматично се определя с неучастващите съдии, което налага готовност и двата състава да разглеждат всички видове дела.

През отчетната година не е имало основание и не се е налагало да бъдат поощрявани или наказвани съдии и служители от съда. По предложение на административния ръководител са атестирани от ВСС съдиите Селенова и Чалъков, като са повишени в ранг „съдия в АС”, а в момента е в ход процедура за придобиване на несменяемост на съдиите Чалъков, Селенова и Младенска.

През 2011 год. не са извършвани проверки от Инспектората към ВСС и по тази причина не е имало основание за някакво особено взаимодействие, с изключение на изпращаните им отчети.

III.КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

Административен съд гр.Смолян е с щат от 6 съдии. Всички длъжности са заети. Няма незаети щатни бройки или свободни по други причини – продължителен отпуск или продължителна командировка в друг съд. През отчетната година длъжността “младши съдия” бе трансформирана в длъжност „съдебен помощник”. По обективни причини не е проведен конкурс за заемане на тази длъжност.

По утвърдения от ВСС щат в Административен съд гр.Смолян са назначени 18 съдебни служители., като няма свободни, незаети длъжности.

IV. СГРАДЕН ФОНД И ТЕХНИЧЕСКА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

За утвърдения щатен състав на съда и натовареността с разглеждане на делата, изградените за нуждите на съда помещенията са достатъчни – създадени са нормални условия за работата на съдиите, съдебните служители, за обслужване на адвокати и граждани. Въпреки, че разполагаме само с една съдебна зала, създадената организация да се разглеждат дела преди и след обяд създава условия за бързо насрочване на делата.

ТЕХНИЧЕСКО ОБОРУДВАНЕ

Предоставената ни техника от ВСС и Министерство на правосъдието за посочения брой съдии и служители, е достатъчна. При наличието на сървър и съгласно предоставената ни деловодна програма, значително се подобри управлението на делата. В създадена страница на съда в Интернет, редовно се публикуват информации за дейността на съда, както и ежедневно се публикуват постановените съдебни актове при спазване на Закона за защита на личните данни. Достъпа до съдебните актове е осигурен съгласно изискванията на ВСС, без наличието на пароли или други затруднения. Това позволява заинтересованите граждани, адвокатите и не на последно място журналистите да се запознават с постановените решения, затова дейността на Административния съд се отразява често в печатните издания на областта.

В заключение може да се направи извод за една успешна година в дейността на Административен съд в гр. Смолян. Убедена съм, че съдът ще продължи да изпълнява ефективно възложените му от закона функции, че няма да отстъпи от завоювания авторитет на стабилна и надеждна съдебна институция. Тази цел ще бъде изпълнена от изградения сплотен колектив от амбициозни, отговорни, дисциплинирани в поведението си, както в служебна среда, така и в обществото магистрати и служители. През годината не е имало случаи, в които магистрат или служител да е имал поведение, несъвместимо с етичните правила, валидни за съдебната система. В колектива цари дух на уважение, взаимопомощ и взаимозаменяемост, разбирателство, липсват междуличностни конфликти. Това е гаранция и за успешна бъдеща дейност.

Административен съд Смолян заслужи уважение, както пред гражданите, така и пред другите държавни и обществени институции в областта. Председателят на съда поддържа добри делови отношения с всички държавни и общински органи на власт на местно ниво.

27.02.2012 год.

гр. Смолян

ПРЕДСЕДАТЕЛ :

Росица Сбиркова